

USTAWA

z dnia 2007 r.

o zwrocie części podatku akcyzowego zapłaconego z tytułu nabycia wewnątrzwspólnotowego albo importu samochodu osobowego¹⁾

Art. 1. Ustawa określa zasady zwrotu części podatku akcyzowego zapłaconego z tytułu nabycia wewnątrzwspólnotowego albo importu samochodu osobowego, dokonanego w okresie od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 30 listopada 2006 r., na podstawie ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 29, poz. 257, z późn. zm.²⁾), zwanego dalej „zwrotem akcyzy”.

Art. 2. Zwrot akcyzy przysługuje podatnikowi podatku akcyzowego, który nabył wewnątrzwspólnotowo samochód osobowy albo dokonał importu samochodu osobowego po upływie 2 lat kalendarzowych od jego produkcji, wliczając rok produkcji jako pierwszy rok kalendarzowy.

Art. 3. 1. Kwotę zwrotu akcyzy ustala się według następującego wzoru:

$$Z = a - n$$

gdzie:

Z - oznacza kwotę zwrotu akcyzy,

a - oznacza podatek akcyzowy zapłacony z tytułu nabycia wewnątrzwspólnotowego albo importu samochodu osobowego,

n - oznacza podatek akcyzowy zawarty w cenie samochodu osobowego zarejestrowanego na terytorium kraju ustalany:

- dla samochodów osobowych o pojemności skokowej silnika powyżej 2000 cm³ zgodnie z wzorem:

$$n = (\text{średnia wartość rynkowa samochodu: } 1,22 : 1,136) \times 0,136$$

- dla pozostałych samochodów osobowych, zgodnie ze wzorem:

$$n = (\text{średnia wartość rynkowa samochodu: } 1,22 : 1,031) \times 0,031$$

2. Średnią wartością rynkową samochodu osobowego jest wartość samochodu osobowego ustalana na podstawie notowanej na rynku krajowym, w miesiącu powstania obowiązku podatkowego w podatku akcyzowym z tytułu nabycia wewnątrzwspólnotowego albo importu samochodu osobowego, a jeżeli nie jest on możliwy do ustalenia w miesiącu zapłaty podatku akcyzowego z tytułu nabycia wewnątrzwspólnotowego albo importu samochodu osobowego, średniej ceny samochodu osobowego zarejestrowanego na terytorium kraju tej samej marki,

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 68, poz. 623, z 2005 r. Nr 160, poz. 1341, z 2006 r. Nr 169, poz. 1199 oraz z 2007 r. Nr 99, poz. 666.

modelu, roku produkcji oraz jeżeli jest to możliwe do ustalenia wyposażenia i o przybliżonym stanie technicznym, co nabyty wewnątrzspółnotowo albo importowany samochód osobowy, od którego zapłacono podatek akcyzowy z tytułu jego nabycia wewnątrzspółnotowego albo importu.

3. Zwrot akcyzy następuje, gdy wartość wyrażona literą Z, określona w ust. 1, jest liczbą większą od zera.

4. Podatnicy, o których mowa w art. 2, którzy otrzymali zwrot akcyzy przed dniem wejścia w życie ustawy w kwocie niższej niż wartość wyrażona literą Z, określona w ust. 1, mogą ubiegać się o zwrot tej różnicy.

Art. 4. Kwota zwrotu akcyzy podlega oprocentowaniu w wysokości równej wysokości odsetek za zwłokę pobieranych od zaległości podatkowych, naliczanemu jeśli decyzja stwierdzająca zwrot akcyzy nie została wydana w terminie 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku chyba, że do opóźnienia w wydaniu decyzji przyczynił się podatnik.

Art. 5. W zakresie nieuregulowanym ustawą do zwrotu akcyzy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.³⁾), z wyłączeniem art. 75 § 3.

Art. 6. 1. Zwrotu akcyzy oraz oprocentowania, o których mowa w art. 3 i 4, nie zalicza się do przychodów, o których mowa w:

- 1) ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.⁴⁾);
- 2) ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, z późn. zm.⁵⁾),

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199, z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708, Nr 143, poz. 1031, Nr 217, poz. 1590 i Nr 225, poz. 1635 oraz z 2007 r. Nr 112, poz. 769, Nr 120, poz. 818 i Nr 192, poz. 1378.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 703, Nr 70, poz. 816, Nr 104, poz. 1104, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1324, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 8, poz. 64, Nr 52, poz. 539, Nr 73, poz. 764, Nr 74, poz. 784, Nr 88, poz. 961, Nr 89, poz. 968, Nr 102, poz. 1117, Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190, Nr 125, poz. 1363 i 1370 i Nr 134, poz. 1509, z 2002 r. Nr 19, poz. 199, Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 78, poz. 715, Nr 89, poz. 804, Nr 135, poz. 1146, Nr 141, poz. 1182, Nr 169, poz. 1384, Nr 181, poz. 1515, Nr 200, poz. 1679 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 7, poz. 79, Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 595, Nr 84, poz. 774, Nr 90, poz. 844, Nr 96, poz. 874, Nr 122, poz. 1143, Nr 135, poz. 1268, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1608, Nr 202, poz. 1956, Nr 222, poz. 2201, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 54, poz. 535, Nr 93, poz. 894, Nr 99, poz. 1001, Nr 109, poz. 1163, Nr 116, poz. 1203, 1205 i 1207, Nr 120, poz. 1252, Nr 123, poz. 1291, Nr 162, poz. 1691, Nr 210, poz. 2135, Nr 263, poz. 2619 i Nr 281, poz. 2779 i 2781, z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 30, poz. 262, Nr 85, poz. 725, Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 102, poz. 852, Nr 143, poz. 1199 i 1202, Nr 155, poz. 1298, Nr 164, poz. 1365 i 1366, Nr 169, poz. 1418 i 1420, Nr 177, poz. 1468, Nr 179, poz. 1484, Nr 180, poz. 1495 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 107, poz. 723, Nr 157, poz. 1119, Nr 183, poz. 1353 i 1354, Nr 217, poz. 1588, Nr 226, poz. 1657 i Nr 249, poz. 1824 oraz z 2007 r. Nr 35, poz. 219, Nr 99, poz. 658, Nr 115, poz. 791 i 793, Nr 176, poz. 1243, Nr 181, poz. 1288, Nr 191, poz. 1361 i 1367 i Nr 192, poz. 1378.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 60, poz. 700 i 703, Nr 86, poz. 958, Nr 103, poz. 1100, Nr 117, poz. 1228, Nr 122, poz. 1315 i poz. 1324, z 2001 r. Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190 i Nr 125, poz. 1363, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz., 676, Nr 93, poz. 820, Nr 141, poz. 1179, Nr 169, poz. 1384, Nr 199, poz. 1672, Nr 200, poz. 1684 i Nr 230, poz. 1922, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 96, poz. 874, Nr 137, poz. 1302, Nr 180, poz. 1759, Nr 202, poz. 1957, Nr 217, poz. 2124 i Nr 223, poz. 2218, z 2004 r. Nr 6, poz. 39, Nr 29, poz. 257, Nr 54, poz. 535, Nr 93, poz. 894, Nr 121, poz. 1262, Nr 123, poz. 1291, Nr 146, poz. 1546, Nr 171, poz. 1800, Nr 210, poz. 2135 i Nr 254, poz. 2533, z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 57, poz. 491, Nr 78, poz. 684, Nr 143, poz. 1199, Nr 155, poz. 1298, Nr 169, poz. 1419 i 1420, Nr 179, poz. 1484,

3) ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. Nr 144, poz. 930, z późn. zm.⁶⁾)

- w części, w jakiej uprzednio podatek akcyzowy nie został zaliczony przez podatnika lub współmałżonka podatnika do kosztów uzyskania przychodów.

2. Przepis ust. 1, stosuje się odpowiednio do nadpłat w podatku akcyzowym oraz ich oprocentowania, wynikających z postępowań zakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy w związku z wyrokiem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-313/05.

Art. 7. W ustawie z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 29, poz. 257, z późn. zm.⁷⁾) po art. 82 dodaje się art. 82a w brzmieniu:

„Art. 82a. 1. Jeżeli wysokość podstawy opodatkowania w przypadku sprzedaży na terytorium kraju albo nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego, bez uzasadnionej przyczyny, znacznie odbiega od średniej wartości rynkowej tego samochodu osobowego, organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej wzywa podatnika do zmiany wysokości podstawy opodatkowania lub wskazania przyczyn uzasadniających podanie jej wysokości w kwocie znacznie odbiegającej od średniej wartości rynkowej samochodu osobowego.

2. W razie nieudzielenia odpowiedzi, niedokonania zmiany wysokości podstawy opodatkowania lub niewskazania przyczyn, które uzasadniają podanie jej wysokości znacznie odbiegającej od średniej wartości rynkowej, organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej określi wysokość podstawy opodatkowania.

3. Jeżeli wysokość podstawy opodatkowania ustalona z uwzględnieniem opinii biegłego odbiega co najmniej o 33% od zadeklarowanej podstawy opodatkowania, koszty opinii biegłego lub biegłych ponosi podatnik.

4. Średnią wartością rynkową samochodu osobowego jest wartość ustalana na podstawie notowanej na rynku krajowym, w dniu powstania obowiązku podatkowego, średniej ceny samochodu osobowego zarejestrowanego na terytorium kraju tej samej marki, modelu, rocznika oraz jeżeli jest to możliwe do ustalenia wyposażenia i o przybliżonym stanie technicznym, co nabyty na terytorium kraju lub nabyty wewnątrzwspólnotowo samochód osobowy.”

Art. 8. Przepisy ustawy stosuje się również do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, dotyczących stwierdzenia nadpłaty podatku akcyzowego zapłaconego z tytułu nabycia wewnątrzwspólnotowego albo importu samochodu osobowego.

Nr 180, poz. 1495 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 94, poz. 651, Nr 107, poz. 723, Nr 157, poz. 1119, Nr 183, poz. 1353, Nr 217, poz. 1589 i Nr 251, poz. 1847 oraz z 2007 r. Nr 165, poz. 1169, Nr 171, poz. 1208 i Nr 176, poz. 1238.

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 104, poz. 1104 i Nr 122, poz. 1324, z 2001 r. Nr 74, poz. 784, Nr 88, poz. 961, Nr 125, poz. 1363 i 1369 i Nr 134, poz. 1509, z 2002 r. Nr 141, poz. 1183, Nr 169, poz. 1384, Nr 172, poz. 1412 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 96, poz. 874, Nr 135, poz. 1268, Nr 137, poz. 1302 i Nr 202, poz. 1958, z 2004 r. Nr 210, poz. 2135 i Nr 263, poz. 2619, z 2005 r. Nr 143, poz. 1199, Nr 164, poz. 1366 i Nr 169, poz. 1420 oraz z 2006 r. Nr 183, poz. 1353 i Nr 217, poz. 1588.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 68, poz. 623, z 2005 r. Nr 160, poz. 1341, z 2006 r. Nr 169, poz. 1199 oraz z 2007 r. Nr 99, poz. 666.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

.....
Akceptuję

Uzasadnienie

Projekt ustawy o zwrocie części podatku akcyzowego zapłaconego z tytułu nabycia wewnątrzwspólnotowego albo importu samochodu osobowego, przewiduje możliwość zwrotu części podatku akcyzowego nabywcy wewnątrzwspólnotowemu albo importerowi samochodu osobowego. Celem niniejszej ustawy jest wprowadzenie jednolitych zasad zwrotu części podatku akcyzowego zapłaconego od starszych niż dwuletnie, samochodów osobowych, nabytych w okresie od 1 maja 2004 r. do 30 listopada 2006 r., ww. podatnikom.

Projekt był przedmiotem konsultacji międzyresortowych i społecznych oraz po zatwierdzeniu przez Radę Ministrów został przekazany do Sejmu V kadencji w dniu 29 czerwca 2007 r. W związku z przedterminowymi wyborami parlamentarnymi konieczne jest ponowne przeprowadzenie konsultacji projektu.

Konieczność ustalenia jednolitych zasad zwrotu części podatku akcyzowego od samochodów, zapłaconego na podstawie ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 29, poz. 257 z późn. zm.) z tytułu nabycia wewnątrzwspólnotowego albo importu samochodu osobowego wynika z ogłoszonego w dniu 18 stycznia 2007 r. orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-313/05 (Maciej Brzeziński/Dyrektor Izby Celnej w Warszawie), dotyczącej zgodności z prawem wspólnotowym polskich przepisów odnośnie opodatkowania samochodów osobowych podatkiem akcyzowym. W ww. orzeczeniu Trybunał uznał, że przepisy o podatku akcyzowym w dotychczasowym brzmieniu powodowały, iż samochody osobowe sprowadzone wewnątrzwspólnotowo po 1 maja 2004 r., mogły być wyżej opodatkowane podatkiem akcyzowym od sprzedawanych samochodów już zarejestrowanych w Polsce, co jest niezgodne z art. 90 TWE.

Zastrzeżenia ETS do polskich przepisów o podatku akcyzowym od samochodów osobowych dotyczą jedynie kwestii ich zgodności z art. 90 TWE, który zgodnie z orzeczeniem w ww. sprawie, należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on podatkowi akcyzowemu w zakresie, w jakim kwota podatku nakładana na pojazdy używane, starsze niż dwuletnie, nabyte w państwie członkowskim innym niż Polska, która wprowadziła taki podatek, przewyższa rezydualną kwotę tego podatku zawartą w wartości rynkowej podobnych pojazdów, które zostały zarejestrowane wcześniej w Polsce.

Z wyroku ETS wynika, iż zwrotowi podlega jedynie kwota podatku akcyzowego przewyższająca kwotę odpowiadającą rezydualnemu podatkowi zawartemu w cenie krajowego, podobnego używanego samochodu. Orzeczenie odnosi się do dyskryminujących stawek akcyzy, stosowanych w odniesieniu do samochodów osobowych nabytych wewnątrzwspólnotowo, starszych niż dwuletnie.

Ponadto zgodnie z wyrokiem ETS, rozstrzygnięcie kwestii ewentualnej dyskryminacji w odniesieniu do każdego samochodu krajowego, należy do organów krajowych.

Zgodnie z wyrokiem Trybunału, kwota zwrotu powinna być obliczona poprzez porównanie kwoty podatku zapłaconego w przypadku nabycia wewnątrzwspólnotowego z kwotą podatku zawartą w cenie podobnego samochodu osobowego, który jest użytkowany na terenie kraju.

Zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy o podatku akcyzowym akcyzie podlegają samochody osobowe niezarejestrowane na terytorium kraju zgodnie z przepisami o ruchu drogowym. Stąd z uwagi na równość podmiotów uzasadnione jest objęcie omawianym prawem do zwrotu także akcyzy zapłaconej z tytułu importu samochodów osobowych. Ponadto należy zauważyć, iż do towarów będących przedmiotem wymiany handlowej między Unią Europejską a państwami trzecimi mogą znaleźć zastosowanie umowy międzynarodowe (np. umowa międzynarodowa z dnia 22 lipca 1972 r. zawarta między Szwajcarią i UE), które zawierają przepisy zakazujące

stosowania praktyk dyskryminujących między produktami jednej z umawiających się stron i produktami pochodzącymi z obszaru drugiej umawiającej się strony. Zatem w swej treści zawierają dyspozycję podobną do treści art. 90 TWE. Prowadzi to do wniosku, iż w przypadku importu samochodów z krajów trzecich, z którymi UE zawarła podobne umowy międzynarodowe, mogłoby dojść do dyskryminacji.

Projekt ustawy szczegółowo określa zasady zwrotu, z uwzględnieniem sposobu obliczenia części podatku akcyzowego podlegającego zwrotowi.

Kwota akcyzy do zwrotu stanowi różnicę kwoty akcyzy obliczonej zgodnie z zasadami obowiązującymi przed 1 grudnia 2006 r. (stawki zależne od wieku samochodu) oraz kwoty podatku akcyzowego obliczanego według stawki akcyzy - 13,6 % dla samochodów osobowych o pojemności silnika powyżej 2000 cm³ oraz 3,1% dla pozostałych (bez względu na wiek), z uwzględnieniem wartości rynkowej pojazdu. W odniesieniu do pojazdów używanych zarejestrowanych w Polsce jako nowe, stawka rezydualnego (krajowego) podatku akcyzowego zawartego w wartości takiego pojazdu pozostaje niezmienna.

Kwotę akcyzy podlegającą zwrotowi oblicza się według następującego wzoru:

$$Z = a - n$$

gdzie:

- Z – oznacza kwotę akcyzy do zwrotu,
- a - oznacza kwotę podatku akcyzowego zapłaconego z tytułu nabycia wewnątrzwspólnotowego albo importu samochodu osobowego,
- n – oznacza podatek akcyzowy zawarty w cenie samochodu osobowego zarejestrowanego na terytorium kraju, ustalany odpowiednio:

(1) - dla samochodów osobowych o pojemności skokowej silnika powyżej 2000 cm³, zgodnie ze wzorem:

$$n = (\text{wartość rynkowa samochodu} : 1,22 : 1,136) \times 0,136$$

(2) - dla pozostałych samochodów osobowych, zgodnie ze wzorem:

$$n = (\text{wartość rynkowa samochodu} : 1,22 : 1,031) \times 0,031$$

Proponowaną zasadę ilustruje poniższy przykład:

1. Obliczenie akcyzy zawartej w cenie samochodu, zarejestrowanego na terytorium kraju („n” ze wzoru przedstawionego w art. 3 ust. 1) – wariant dla samochodu o pojemności skokowej silnika poniżej 2000 cm³ (przykładowo średnia wartość rynkowa samochodu osobowego VW Golf 1,6 l z 1994 r. = 7 700,00 zł (wg np. publikatora Eurotax).

7 700,00 zł : 1,22 = 6 311,50 zł (średnia wartość rynkowa pomniejszona o VAT)

6 311,50 zł : 1,031 = 6 121,70 zł (średnia wartość rynkowa pomniejszona o VAT i akcyzę)

6 121,70 x 0,031 = 189,80 zł (akcyza, która jest zawarta w cenie samochodu zarejestrowanego na terytorium kraju).

2. Obliczenie wartości akcyzy zapłaconej przy nabyciu wewnątrzwspólnotowym („a” ze wzoru przedstawionego w art. 3 ust. 1), przykładowo w przypadku, gdy:

- zadeklarowano wartość samochodu, od której akcyza zapłacona to kwota w wysokości np. 300,00 zł (wariant I)
- oraz

- zadeklarowano wartość samochodu, od której akcyza zapłacona to kwota w wysokości np. 40,00 zł (wariant II)

3. Kwota akcyzy do zwrotu wynosi odpowiednio:

dla wariantu I, $Z = a - n = 300,00 \text{ zł} - 189,80 \text{ zł} = 110,20 \text{ zł}$

oraz

dla wariantu II, $Z = a - n = 40,00 \text{ zł} - 189,80 \text{ zł} = - 149,80 \text{ zł}$ (zgodnie z art. 3 ust. 3 niniejszej ustawy, gdy „Z” jest liczbą ujemną, zwrot części podatku nie występuje).

Przyjęcie do obliczania kwoty akcyzy zawartej w wartości rynkowej podobnego samochodu krajowego wynika jasno z orzeczenia ETS. Orzeczenie wskazuje na konieczność porównania kwoty podatku akcyzowego zapłaconego od samochodu nabytego wewnątrzspółnotowo, z kwotą podatku akcyzowego zawartą w cenie podobnego samochodu zarejestrowanego na terytorium kraju. Samochodem podobnym będzie samochód tej samej marki, modelu, roku produkcji oraz jeżeli jest to możliwe do ustalenia - wyposażenia, o przybliżonym stanie technicznym, jak samochód nabyty wewnątrzspółnotowo albo importowany, od którego zapłacono podatek akcyzowy.

Obiektywnym sposobem umożliwiającym ustalenie ww. kwoty podatku akcyzowego jest odniesienie się do średniej wartości rynkowej danego samochodu w określonym miesiącu (a nie zadeklarowanej ceny zakupu podobnego samochodu nabytego wewnątrzspółnotowo albo importowanego, którego dotyczy zwrot podatku).

Na potrzeby dokonania zwrotu za średnią wartość samochodu osobowego przyjęto wartość samochodu ustalaną na podstawie notowanej na rynku krajowym, w miesiącu powstania obowiązku podatkowego, a jeżeli ta data nie jest możliwa do ustalenia, to w miesiącu zapłaty akcyzy, średniej ceny zarejestrowanego na terytorium kraju samochodu osobowego tej samej marki, modelu, roku produkcji, wyposażenia.

Jednakże w przypadku samochodu nabytego wewnątrzspółnotowo albo importowanego, którego wartość mogła zostać obniżona z powodu złego stanu technicznego, jeżeli podatnik przedstawi dokumenty potwierdzające taki stan techniczny, przy obliczaniu akcyzy do zwrotu będzie brany pod uwagę również ten aspekt, tak aby uwzględnić wartość rynkową samochodu o takim samym stanie technicznym, o ile jest to możliwe do ustalenia. W praktyce decyzja odnośnie sposobu ustalenia wartości rynkowej danego samochodu pozostawiona jest właściwym w tym zakresie organom podatkowym, które na potrzeby jej ustalenia mogą posiłkować się oprócz tabelarycznych zestawień średnich wartości rynkowych w określonym miesiącu (średnie ceny opublikowane w katalogach cen pojazdów lub wykazach cen), również opinią biegłych.

Projekt przewiduje ponadto, że w przypadku gdy organ podatkowy dokonał zwrotu podatku w odniesieniu do danego samochodu w kwocie niższej niż wynika to z obliczeń na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy, podatnik może ubiegać się o zwrot części akcyzy, która nie została zwrócona, zgodnie z powyższą zasadą.

Ustawa przewiduje, że w zakresie nieuregulowanym ustawą, do zwrotu akcyzy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa. Jedyne odstępstwa dotyczą braku konieczności składania korekty deklaracji oraz terminu naliczania odsetek. Za termin, od którego liczy się odsetki, uznano moment złożenia wniosku o zwrot części podatku, jeśli decyzja dotycząca zwrotu nie zostanie wydana w ciągu 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku, chyba, że do opóźnienia przyczyni się sam podmiot wnioskujący o zwrot.

Należy zaznaczyć, iż przepisy niniejszej ustawy stosuje się również do toczących się i nie zakończonych postępowań w sprawach stwierdzenia nadpłaty akcyzy zapłaconej z tytułu nabycia wewnątrzwspólnotowego albo importu samochodu osobowego, wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Zatem, organ podatkowy w toczących się sprawach, powinien ocenić istnienie oraz wysokość nadpłaty zgodnie z zasadami niniejszej ustawy. Dotyczy to również przypadku, gdy złożony wniosek dotyczy zwrotu całej kwoty akcyzy, a nie jej części.

Zwroty podatku akcyzowego wynikające z niniejszej ustawy oraz ich oprocentowanie nie będą zaliczone do przychodów, o których mowa w:

- 1) ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych,
- 2) ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych,
- 3) ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,

w części, w jakiej uprzednio podatek akcyzowy nie został zaliczony przez podatnika lub współmałżonka podatnika do kosztów uzyskania przychodów. Możliwość zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów wydatku poniesionego z tytułu akcyzy od nabycia lub importu samochodu osobowego istnieje tylko w zakresie związanym z wykonywaniem działalności gospodarczej przez podatnika lub jego współmałżonka. Dodatkowo należy wskazać, że w sytuacji, gdy podatek akcyzowy został zaliczony przez podatnika (w przypadku osób fizycznych także przez współmałżonka) w całości lub w części do kosztów uzyskania przychodów, również w postaci odpisów amortyzacyjnych od wartości początkowej samochodu, w której był zawarty – odpowiednio w tej części zwrot podatku akcyzowego będzie stanowił przychód podatnika. Zgodnie z art. 6 ust. 2 powyższa reguła będzie miała zastosowanie odpowiednio do zwrotów akcyzy wraz z oprocentowaniem, otrzymanych na podstawie przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa, wynikających z postępowań zakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy dotyczących stwierdzenia nadpłaty podatku akcyzowego w związku z wyrokiem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-313/05.

Do spraw nieuregulowanych niniejszą ustawą zastosowanie będą miały przepisy ustawy Ordynacja podatkowa.

Ponadto ustawa wprowadza zmiany do ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 29, poz. 257, z późn. zm.) polegające na możliwości określenia podstawy opodatkowania przez organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej w wysokości wartości rynkowej samochodu osobowego, zarejestrowanego na terytorium kraju, kiedy wysokość podstawy opodatkowania w przypadku sprzedaży na terytorium kraju albo nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodu osobowego, bez uzasadnionej przyczyny, znacznie odbiega od wartości rynkowej tego samochodu. W takiej sytuacji organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej w ramach czynności sprawdzających wezwie podatnika do zmiany wysokości podstawy opodatkowania lub wskazania przyczyn uzasadniających podanie jej wysokości znacznie odbiegającej od notowanej wartości rynkowej samochodu osobowego. W razie nieudzielenia odpowiedzi, niedokonania zmiany wysokości podstawy opodatkowania lub niewskazania przyczyn, które uzasadniają podanie jej wysokości znacznie odbiegającej od wartości rynkowej, organ podatkowy w ramach wszczętego postępowania podatkowego określi wysokość podstawy opodatkowania.

Określenie przez organ wysokości podstawy opodatkowania może opierać się na opinii biegłego. Zasady udziału biegłego w postępowaniu podatkowym są uregulowane m.in. w art. 197 Ordynacji podatkowej. Jeżeli wysokość podstawy opodatkowania ustalona w ten sposób odbiega co najmniej o 33% od zadeklarowanej wartości samochodu osobowego, koszty opinii

biegłego lub biegłych ponosi podatnik. Ustanowienie zasady, że jeżeli określona przez organ podatkowy z uwzględnieniem opinii biegłego wysokość podstawy opodatkowania różni się o więcej niż 33% od wartości podanej przez podatnika to koszty opinii ponosi podatnik, stanowi pewnego rodzaju sankcję za nierzetelne określenie przez podatnika podstawy opodatkowania. Natomiast wyznaczenie progu 33% jest rozwiązaniem analogicznym do przyjętego w przepisie art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 68, poz. 450) jak również w art. 19 ust. 4 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.). Powyższe rozwiązanie zostało przyjęte z uwagi na zachowanie spójności systemu podatkowego.

W związku z faktem, iż ETS w uzasadnieniu do swojego wyroku stwierdził, że przy obliczaniu kwoty podatku należy brać pod uwagę wartość rynkową pojazdu uznano, że wyrok ten stanowi podstawę do zmiany podstawy opodatkowania w podatku akcyzowym od samochodów osobowych. Proponowana w projekcie zmiana ustawy o podatku akcyzowym polegająca na dodaniu art. 82a skutkować powinna urealnieniem poprzez odniesienie do cen rynkowych, deklarowanych wartości samochodów osobowych sprowadzanych z innych państw członkowskich lub sprzedawanych w kraju. Zmiana przyczyni się do likwidacji patologii w postaci zaniżania deklarowanych kwot wartości samochodów używanych sprowadzanych lub sprzedawanych w kraju po wejściu niniejszej ustawy w życie. Rozwiązanie to nie będzie stanowiło bariery ochronnej dla polskiego rynku, a jedynie narzędzie mające za zadanie urealnić kwoty deklarowanych wartości samochodów osobowych. Powyższa zmiana ustawy o podatku akcyzowym będzie dotyczyć jedynie pojazdów, dla których obowiązek podatkowy w akcyzie powstanie po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Ocena skutków regulacji

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny.

Wprowadzenie ustawy o zwrocie części akcyzy zapłaconej z tytułu nabycia wewnątrzspółnotowego albo importu samochodu osobowego daje podmiotom, określonym w art. 2 projektu ustawy, prawo do zwrotu części uiszczanego podatku akcyzowego od samochodów osobowych nabytych wewnątrzspółnotowo albo importowanych w okresie od 1 maja 2004 r. do 30 listopada 2006 r.

Na organie rozpatrującym wnioski o zwrot akcyzy ciąży dodatkowo zadanie wynikające z konieczności weryfikacji prawidłowości ustalenia rynkowej ceny konkretnego samochodu osobowego, którego dotyczy wniosek. Należy zatem oczekiwać zwiększenia ilości obowiązków pracowników urzędów celnych związanych ze wprowadzeniem niniejszej ustawy.

2. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie przepisów niniejszej ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

3. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie przepisów niniejszej ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

4. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu państwa.

Wejście ustawy w życie spowoduje uszczuplenie dochodów.

Wskazanie dokładnej kwoty zmniejszenia dochodów jest utrudnione ze względu na fakt, że:

1. Większość kwot deklarowanych wartości samochodów osobowych w deklaracjach AKC-U, związanych z nabyciem wewnątrzspółnotowym, nie odpowiadała wartości rynkowej tych samochodów.
2. Trudna do oszacowania jest ilość osób skłonnych ubiegać się o zwrot części akcyzy, szczególnie jeżeli kwoty zwrotu będą niewielkie, w związku z odniesieniem do wartości rynkowej przy obliczaniu tych zwrotów.
3. Zgodnie z projektem ustawy, określenie wartości rynkowej samochodów zarejestrowanych na terytorium kraju pozostaje indywidualną kwestią każdego naczelnika urzędu celnego.
4. Zły stan techniczny pojazdów mógł powodować, że ich wartość rynkowa mogła zostać obniżona, czego efektem była niższa kwota podstawy opodatkowania wskazana w deklaracji.

Przy szacowaniu spodziewanych skutków budżetowych brano pod uwagę:

1. Porównanie średnich kwot zapłaconej akcyzy w okresie od 1 maja 2004 r. do 30 listopada 2006 r., z kwotą akcyzy obliczoną zgodnie z wyrokiem ETS tj. 13,6% dla samochodów o pojemności skokowej silnika powyżej 2000 cm³ i 3,1% dla pozostałych średniej wartości rynkowej (np. wg. Eurotax) samochodów:
 - 1) VW Golf 1,6 CL (model II, III i IV) w latach 1990-2003;
 - 2) Audi A4 2,8 (model B5) i Audi A4 3,0 (model 8E) w latach 1995-2003.
2. Powyższe zestawienie pozwala na objęcie uśrednionym szacunkiem około 88% samochodów, od których przysługiwał będzie zwrot, o ile zapłacona kwota podatku akcyzowego z tytułu nabycia wewnątrzspółnotowego będzie przekraczać kwotę akcyzy obliczoną na podstawie średniej wartości rynkowej samochodów krajowych z uwzględnieniem stanu technicznego pojazdu (ok. 2 mln sztuk samochodów z ok. 2,291 mln sztuk samochodów, którym będzie przysługiwał zwrot).
3. Ze względu na fakt, że import samochodów osobowych (nowych i używanych) w okresie od 1 maja 2004 r. do 30 listopada 2006 r. stanowił około 45 tys. sztuk samochodów osobowych, a w związku z tym stanowił ok. 2% ilości używanych, sprowadzonych z UE, samochodów osobowych, kwoty związane ze zwrotem podatku akcyzowego z tytułu importu zostały w poniższym szacunku pominięte.

Mając powyższe na uwadze szacuje się, że całościowa kwota zwrotu części podatku akcyzowego wyniesie około 580 mln zł. Dodatkowo wskazać należy, iż mogą wystąpić skutki w dochodach z tytułu podatku VAT (głównie w imporcie). Zwrot akcyzy zapłaconej z tytułu importu samochodu osobowego może stanowić dla podatników podstawę do występowania o zwrot nadpłaty podatku od towarów i usług, gdyż podatek akcyzowy wliczany jest do podstawy opodatkowania VAT z tytułu importu towaru (art. 29 ust. 13 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług). Jednakże skutki takie są trudne do oszacowania i wystąpić mogą jedynie w niewielkim stopniu.

W związku z wprowadzeniem zmian w ustawie o podatku akcyzowym dotyczących weryfikacji podstawy opodatkowania w przypadku samochodów nabywanych wewnątrzspółnotowo albo sprzedawanych w kraju przed pierwszą rejestracją w kraju, po wejściu przedmiotowej ustawy w życie można spodziewać się zmniejszenia napływu używanych samochodów z zagranicy do Polski. Jednakże ze względu na wielość czynników mających wpływ na ten fakt, szacunek wpływu proponowanego narzędzia na ilość

sprowadzanych samochodów jest niemożliwy do przeprowadzenia. W związku z powyższym koszty powołania biegłych przy szacowaniu wartości samochodu osobowego są niemożliwe do oszacowania.

5. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie przepisów niniejszej ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Wpływ na środowisko naturalne.

Wejście w życie przepisów niniejszej ustawy nie będzie miało wpływu na środowisko naturalne.

7. Konsultacje społeczne.

Projekt przed przekazaniem do Sejmu V kadencji był przedmiotem szerokich konsultacji społecznych zarówno z partnerami społecznymi tj. Konfederacja Pracodawców Polskich, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych, Business Center Club Związek Pracodawców oraz organizacjami związków zawodowych pracowników, jak i organizacjami i podmiotami działającymi w branży motoryzacyjnej np. Związek Motoryzacyjny SOIS. Projekt został również przekazany do konsultacji Krajowej Izbie Doradców Podatkowych oraz Krajowej Izbie Gospodarczej. Uwagi, w części uwzględnione w projekcie, zgłosiła jedynie Krajowa Izba Doradców Podatkowych. Izba postulowała aby osobami uprawnionymi do zwrotu byli jedynie podatnicy, a nie jak przewidywał to projekt z dnia 16 kwietnia 2007 r. osoby, które poniosły faktyczny ekonomiczny ciężar podatku akcyzowego, czyli osoby, które odkupiły od podatników samochód osobowy, dla którego przysługuje zwrot. Uwaga została uwzględniona. Nie uwzględniono natomiast uwagi stwierdzającej, że wzór określony w art. 3 powoduje, iż zmianie ulega podstawa opodatkowania dla obowiązków podatkowych, które już zaistniały. Zaproponowany sposób obliczenia podatku stanowi wykonanie wyroku ETS. Ustawa nie weryfikuje podstawy opodatkowania w zakresie zwrotu części podatku, a wskazuje, zgodnie z wyrokiem, na właściwy sposób obliczenia kwoty do zwrotu. W związku z przedterminowymi wyborami parlamentarnymi projekt ponownie zostanie przekazany do konsultacji z ww. podmiotami.

Ponadto projekt ustawy zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

Niniejszy projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Osoba właściwa w sprawach dot. projektu:

Patryk Ciupka

naczelnik Wydziału Podatku od Samochodów i Energii Elektrycznej

Departament Podatku Akcyzowego i Ekologicznego

Tel. 22 694 33 87